Súd:	Okresný súd Nitra
Spisová značka:	52C/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4123235559
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mária Krausová
ECLI:	ECLI:SK:OSNR:2025:4123235559.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, samosudkyňou JUDr. Máriou Krausovou, v právnej veci žalobkyne A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., občan SR, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou Borgulová & Péteriová s.r.o., IČO: 46 101 020, so sídlom Farská 4, 949 01 Nitra, proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Pribinova 19, 811 09 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 20.000,- eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku

II. Žalobkyni súd priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o konkrétnej sume tejto náhrady rozhodne tunajší súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 20.06.2023 sa žalobkyňa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur.

1.1. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 17.2.2022 došlo k dopravnej nehode na diaľnici pri ktorej vodič A. F., viedol osobné motorové vozidlo, ktoré sa zrazilo s nákladným motorovým vozidlom. Pri dopravnej nehode zahynul vodič motorového vozidla A. F., ako aj manžel žalobkyne G. H., ktorý sedel vo vozidle ako spolujazdec na prednom sedadle. Uznesením Krajského riaditeľstva policajného zboru v Trnave, Krajský dopravný inšpektorát, diaľničné oddelenie, ČVS: KPR-2/DI-TT-2022 zo dňa 30.9.2022 zastavil trestné stíhanie vo veci usmrtenia, nakoľko osoba pravdepodobne vinná zo spáchania trestného činu zomrela. Vinníkom dopravnej nehody v zmysle uvedeného Uznesenia mal byť vodič A. F., ktorý pri danej dopravnej nehode taktiež podľahol zraneniam. Žalobkyňa - ako manželka zomrelého G. H. - si ako pozostalá uplatnila u žalovaného nárok na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy pre pozostalých z poistnej zmluvy poisteného vinníka dopravnej nehody, ktorá bola spôsobená pri jazde dopravným prostriedkom – osobným motorovým vozidlom. Poistná udalosť je vedená u žalovaného pod č. 2280104096. Žalovaná poisťovňa Oznámením zo dňa 2.2.2023 oznámila žalobkyni, že likvidáciou danej poistenej udalosti bude zaoberať až doručením rozhodnutia súdu určujúceho výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalého podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP. Následkom konania zomrelého vodiča A. F., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, bola bezprostredná a náhla smrť poškodeného – manžela žalobkyne, v dôsledku ktorej sa žalobkyni navždy zmenil život. Konaním zomrelého vodiča bolo neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv žalobkyne podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa sa s manželom zoznámila v roku 2009, spoločne si kúpili malý domček v Nitre od rodiny manžela a spoločne ho zveľadili pre svoje skromné potreby. Manželia v roku 2012 uzatvorili manželstvo z lásky. Žili spoločný život, kedy si užívali radosť z detí a vnúčat, ktoré má žalobkyňa z predchádzajúceho

vzťahu. Obaja manželia pracovali, boli finančne zabezpečení. Zosnulý manžel pracoval ako daňový expert pre Západoslovenskú vodárenskú spoločnosť a privyrábal si aj ako daňový poradca. Manželia trávili spoločne všetok voľný čas, veľa cestovali po Slovensku aj do zahraničia, športovali, venovali sa rodine a vnúčatám. Mali pekný manželský život a plánovali spoločnú starobu prežiť jeden s druhým aktívne aj ako seniori so všetkým, čo k tomu patrí. Po náhlej smrti manžela došlo k psychickému zrúteniu žalobkyne, ktorá tomu nechcela uveriť. Jej život sa razom zmenil, čo sa podpísalo aj na jej zdravotnom stave. Tento zásah vyvolal u nej najmä nepríjemné pocity pri srdci, úzkostné stavy a silné búšenie srdca, čo musela utišovať liekmi. Zároveň u nej po smrti manžela nastúpili zdravotné problémy súvisiace s tŕpnutím ľavej časti tela najmä nôh, čo v priebehu roka intenzívne riešila pod dohľadom lekárov. Na pohode jej nepridal ani fakt, že sa o smrti manžela dozvedela necitlivo a neľudsky formou strohého telefonátu od syna zosnulého manžela F., žijúceho so svojou matkou. Navyše všetky záležitosti týkajúce sa pohrebu musela zariadiť sama vo veľkom žiali, bez pomoci zo strany manželovho syna a manželovej rodiny. Následne veľkú bolesť jej prehlbovalo aj policajné vyšetrovanie autonehody, ktoré trvalo viac ako pol roka, a ktoré u nej vyvolávalo nepríjemné pocity pri predstave ťažkej a násilnej smrti jej milovaného manžela. Zosnulý manžel mal v čase smrti len 54 rokov a tešil sa vzhľadom k veku dobrému zdraviu, život si užíval naplno, športoval. Žalobkyňa po smrti manžela ostala žiť sama, čo je pre ňu vzhľadom k veku a zdravotnému stavu neľahké. Z tohto dôvodu je nútená vyhľadávať prítomnosť iných osôb, aby nemusela myslieť na tú strašnú udalosť. Trpí pocitmi úzkosti zo samoty a vzhľadom k predošlým udalostiam a jej veku už nie je predpoklad, že by mohla opäť žiť plnohodnotný život v novom partnerskom vzťahu a na takej životnej úrovni a takom krásnom vzťahu plnom pohody, pokoja, lásky a porozumenia ako so zosnulým manželom. Po smrti manžela jej psychicky pomáhali a podporovali ju najmä jej dvaja dospelí synovia I. a H., ktorých navštevovala a mohla sa odreagovať najmä prítomnosťou vnúčat. Doma ju navštevovali priateľky, ktoré jej pomáhali prekonať najväčší žiaľ. Oporou jej bola pani J. K., ktorá u nej občas aj prespala, pomáhala jej s domácnosťou, kedy toho žalobkyňa nebola vôbec schopná. Spôsobením úmrtia manžela žalobkyne bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do jej súkromného a rodinného života. Žalobkyňa citlivo vníma tento traumatizujúci dôsledok konania vodiča A. F. na jej rodinnom živote, nakoľko mala s nebohým veľmi blízky a harmonický vzťah, počas trvania ich manželstva jej bol veľkou oporou a starostlivým a milujúcim manželom. Jeho smrť prišla nečakane a absolútne nepredvídateľne. Manželstvo žalobkyne bolo usporiadané a harmonické. Každá spomienka na manžela spôsobuje žalobkyni hlboký smútok a beznádej niečo zmeniť. Po tragédii prežíva opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. V prípade tak intenzívneho a neodstrániteľného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, a to do jej práva na rodinný a súkromný život a práva na rozvíjanie citových vzťahov s blízkou osobou, nie je žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia postačujúca. Intenzita, neodstrániteľnosť a trvalosť zásahu do osobnostných práv žalobkyne a jeho následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, podľa názoru žalobkyne opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Túto ujmu nemožno nahradiť morálnym zadosťučinením, len náhradou v peniazoch. V zmysle horeuvedených skutkových okolností a v nadväznosti na zákonné ustanovenia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňa navrhla, aby jej súd v konaní priznal finančnú náhradu jej nemajetkovej ujme vo výške 30.000,-eur za traumu spôsobenú tragickou udalosťou ktorú utrpela ako najbližšia pozostalá po usmrtenom A. G. H.. Z dôvodu, že škodca – vinník dopravnej nehody je zosnulý, je pasívne legitimovanou v danom spore žalovaná poisťovňa, ktorá je povinná plniť uvedenú náhradu z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vinníka nehody.

2. Žalovaná sa vyjadrila s tým, že plne vnímajú tragické následky dopravnej nehody a celej záležitosti venujú patričnú pozornosť. Na druhej strane však vzhľadom na platnú legislatívu SR musia zaujať stanovisko, že návrh je nedôvodný resp. je uplatnený vo vyšších sumách ako je vzhľadom na okolnosti patričné. Ako žalovaný žiadnym zavineným konaním do práv žalobkyne nezasiahol. Zásadnou okolnosťou je fakt, že osoba, ktorá zásah do súkromného života žalobkyne spôsobila, sama pri danej nehode zomrela. Peňažná náhrada je viazaná na určité zákonné predpoklady. Prvým predpokladom je, že primerané zadosťučinenie (podľa § 13 ods. 1) nie je postačujúce a druhým predpokladom je, že by mala byť značne znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť žalobkyne v spoločnosti. Smrť blízkej osoby má rôzne účinky ale rozhodne nie tie, ktoré sú uvedené v § 13 ods. 2 OZ a je zrejmé, že svojou konštrukciou je toto zákonné ustanovenie mienené na úplne iné prípady (krivé obvinenie, urážka na cti, zásahy médií do súkromia a pod.). Zákonné predpoklady na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch teda nie sú v danom prípade naplnené . Nie je zrejmé čím by mala byť znížená dôstojnosť alebo vážnosť. Uplatnenú sumu považovala za nesmerne vysokú. Výšku náhrady určí

súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V posudzovanom prípade je jednoznačne zistené, že k nehode došlo v dôsledku brzdenia vodiča z neznámych príčin a následného nárazu do zadnej časti vozidla s následnou zrážkou s iným vozidlom. Vodič (p. F.), ktorý bol uznaný vinným z dopravnej nehody zomrel spolu so spolujazdcom (p. H. - manžel žalobkyne) a trestné stíhanie bolo voči nemu z dôvodu jeho úmrtia zastavené. Žalovaný teda nezodpovedá za vznik tragickej udalosti ale vystupuje iba ako poisťovateľ nebohého nedbanlivostného vinníka. Vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva je možné uzavrieť, že uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,.eur nie je primeraná ale je neúmerne vysoká. Je zrejmé, že Občiansky zákonník upravujúci inštitút ochrany osobnosti žiadne limity pre výšku peňažného zadosťučinenia neustanovuje. Napriek tomu v našom právnom poriadku existuje právna úprava nemajetkovej ujmy, ktorá môže byť použiteľná analogicky pre prejednávaný prípad a jemu podobné. Konkrétne ide o zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (aktuálne zákon č. 274/2017 Z.z.). Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca v prípadoch ak je uplatňovaná nemajetková ujma v dôsledku nezákonného konania resp. nekonania štátu stanovuje limit pre náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uplatňovaná nemajetková ujma 30.000 eur je teda zjavne neprimeraná, nakoľko pokiaľ by bol nebohý manžel žalobkyne dňa 17.02.2022 úmyselne usmrtený násilným trestným činom patrila by žalobkyni nemajetková ujma vo výške 16.150 eur. Nehovoriac o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy v našom prípade by mala byť radikálne nižšia, nakoľko jednak bola spôsobená nedbanlivosťou (nie úmyselne) a navyše sám vinník pri tejto nehode zomrel. Pre vyššiu náhradu nesvedčia ani samotné okolnosti zásahu, keď v prejednávanej veci ide o neúmyselné spôsobenie smrti z dôvodu dopravnej nehody osobou, ktorá sama pri nehode podľahla. Zákon 274/2017 Z.z. stanovuje naproti tomu limit pri zohľadnení, že ide o náhradu za zásah do ochrany osobnosti v dôsledku úmyselného násilného trestného činu. Logicky preto by mala byť náhrada za neúmyselné zabitie (spôsobené v dôsledku nedbanlivosti) výrazne nižšia ako pri úmyselnom násilnom usmrtení. Náhrada nemajetkovej ujmy vo výške ktorá bola uplatnená žalobkyňou nespĺňa kritérium primeranosti ani vo vzťahu k rozhodnutiu ESĽP ani vo vzťahu k iným aktuálnym rozhodnutiam súdov v SR. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy musia byť zohľadnené okolnosti, za ktorých k tejto ujme došlo a to aj z pohľadu subjektov, ktoré sú žalované. Takýmito okolnosťami sú okrem iných aj otázky súvisiace so zavinením, nakoľko nie je možné dávať na jednu úroveň prípady, kedy by sa nemajetková ujma spôsobila žalovaným zavinene, či dokonca úmyselne resp. pod vplyvom alkoholu a prípady, kedy žalovaný osobne žiadnym zavineným konaním do osobnostných práv žalobkyne nezasiahol. Tým, že žalovaný spôsobenie nemajetkovej ujmy nezavinil, neprichádza do úvahy ani taký inštitút ako je ospravedlnenie (s ktorým § 13 OZ počíta), nakoľko absentuje tzv. osobnostné puto, ktoré existuje jedine medzi pozostalými a osobou, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Nastáva teda paradoxná situácia, kedy žalovaný sa nemôže žalobkyni ospravedlniť (ujmu nespôsobil) ale môže byť zaviazaný na náhradu ujmy, ktorá však má prichádzať do úvahy až potom čo ospravedlnenie nie je postačujúce (v zmysle § 13 OZ). Otázky osobnostného puta pri náhradách nemajetkovej ujmy bližšie rozvádza NS SR v uznesení č.k. 4Cdo/l68/2009. Vek nebohého bol 54 rokov, je potrebné poukázať aj na faktor veku obete. Výška ujmy pri úmrtí manžela vo veku 54 rokov sa nedá porovnať s výškou ujmy pri úmrtí manžela napr. vo veku 30 rokov a rovnako sa nedá porovnať pri úmrtí detí. Z uvedeného hľadiska vnímala žalovanú sumu ako neprimeranú, nakoľko sa pohybuje v vyššom rozsahu aké sú priznávané rodičom po úmrtí ich detí, čo nepovažovala za adekvátne prirovnávanie k prípadu úmrtia 54-ročného manžela.

3. Žalobkyňa v replike trvala na tom, že nečakaná smrť jej manžela pri dopravnej nehode, spôsobila významný zásah do jej súkromia a spôsobila jej nevyjadriteľnú bolesť. Tragická udalosť bola pre ňu traumatizujúca a násilné pretrhnutie rodinných a citových väzieb predstavuje pre ňu neoprávnený zásah do jej osobnostných práv. Boli splnené predpoklady na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu vinníka (a teda aj žalovanej poisťovne), ktorý nesprávnou jazdou spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul A. G. H. (manžel žalobkyne), pričom medzi neoprávnenosťou (protiprávnosťou) tohto zásahu a medzi zásahom bola príčinná súvislosť. Skutočnosť, že vinníkom dopravnej nehody bol A. F. potvrdila aj žalovaná poisťovňa vo svojom vyjadrení a preto túto skutočnosť považovala za nespornú. Náhradu nemajetkovej ujmy si preto žalobkyňa uplatnila v súlade s ustanoveniami § 11, §13, §16, §420, §853 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s §4 ods. 1) a ods. 2) písm. a) zákona č. 381/2001 o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vinník dopravnej nehody A. F. v čase dopravnej nehody mal poistené osobné motorové vozidlo u žalovanej poisťovne. Žalobkyňa poukázala na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12 - Haasová, ktorý konštatuje, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným

zmluvným poistením motorového vozidla. Pasívna vecná legitimácia žalovanej poisťovne potom vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., lebo pre účely povinného zmluvného poistenia je potrebné vykladať pojem ,,škoda“ aj ako náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, ktorá náhrada je predmetom poistného krytia. Každý zásah do osobnostnej sféry každého človeka má rôznu intenzitu a je u každého jedinca vnímaný rôzne. V tejto súvislosti nie je možné porovnávať a zrovnávať, nakoľko len samotná poškodená vie, akú traumu jej takáto náhla a zbytočná smrť blízkej osoby spôsobí. Bagatelizovať vek usmrtenej osoby, resp. príbuzenský vzťah nie je na mieste. Tu je dôležitá intenzita vzťahu a to, čo pretrhnuté puto manželov spôsobilo žalobkyni ako manželke a aké následky to malo pre jej ďalší život. Nie je možné porovnávať odškodnenia iných poškodených, nakoľko mnohokrát pokrvný príbuzenský vzťah nemusí mať takú intenzitu ako partnerstvo dvoch milujúcich sa ľudí, ktorí sú si oporou, najlepšími priateľmi a manželmi zároveň. Považovala zrovnávanie výšky náhrad nemajetkovej ujmy za irelevantné. Zároveň v danej veci nie je podstatné zavinenie škodcu, ale následky, ktoré škodová udalosť u poškodenej žalobkyne vyvolala.

4. Žalovaná v replike uviedla, že je síce pravdou, že vlastnú traumu pozná úplne iba poškodený subjekt, ale túto traumu je potrebné objektivizovať do takej miery, aby bola zároveň spravodlivým odškodnením nielen vo vzťahu k poškodenej ale aj vo vzťahu k žalovanej a dokonca musí byť spravodlivé aj k iným poškodeným, ktorí prišli o svojich blízkych. Pri vydaní spravodlivého rozhodnutia sa musí hlavne prihliadať na intenzitu ujmy, okolnosti, za ktorých k ujme došlo, vek obete ako aj vek pozostalých a vzťah k nebohému. Náhrada ujmy nesmie byť ani prehnane vysoká voči štandardnej aktuálnej judikatúre.

5. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že s manželom mali krásny život. Zo dňa na deň sa všetko zmenilo, stále je to horšie, na všetko je sama. Keď mala 21 rokov zahynula jej pri nehode matka, zostala sirota. Myslela si, že sa jej to už nikdy nestane. S manželom chceli spolu zostarnúť. Potom, ako sa to stalo, zo začiatku bývala u jedného syna dva týždne, potom u druhého, toto sa nedalo, majú svoje rodiny. Brala lieky na spanie. Snažila sa s tým bojovať, nie je to ľahké, mal 53 rokov, boli šťastní. Synom nahrádzal otca, vnúčatám deda. Pokiaľ ide o lekársku správu z 03.01.2024, predtým lekára nevyhľadávala. Myslela si, že to zvládne. S odstupom času je to stále horšie. Čakala, že sa vráti, objaví sa medzi dverami. Uvedomuje si, že už sa nevráti. Keď zostala sirota mala mladšiu sestru, ktorú vyštudovala. Lieky, čo jej lekár predpísal užíva, zatiaľ to ešte nepomohlo. Pred nehodou nemala zdravotné problémy, potom bola u neurológa pre kŕče v nohách, išla ku kardiológovi, to je všetko psychika. Na kontrole som 03.02.2024 nebola, lebo dobrala včera antibiotika, bola chorá, sú dohodnutí, že zavolá a dohodnú termín. Po nehode schudla 10 kg, s manželom pravidelne športovali, ona hrávala 40 rokov volejbal, on hrával basketbal. Robili spolu skialpinizmus, chodili na bežky, na dovolenky. Každé prázdniny sa dva mesiace starala o vnúčatá na chate, on tam chodil za nimi na víkend, keďže ešte pracoval.

6. Žalovaná na pojednávaní uviedla, pri výške náhrady treba zvážiť všetky aspekty a to intenzitu ujmy, ako i okolnosti za ktorých došlo k tragickej udalosti. Tu sa akcentuje iba na ujmu, súd by mal zohľadniť i okolnosti nehody, či k nej došlo úmyselne, nedbanlivostne, pod vplyvom alkoholu. Vodič pri nehode zomrel, nemôže teda zodpovedať prečo brzdil, pričom brzdenie ostatnými účastníkmi bolo vyhodnotené ako bezdôvodné.

7. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 52C/9/2023 zo dňa 07.03.2024, voči ktorému podala odvolanie žalovaná.

8. Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 26Co/48/2024-170 zo dňa 31.07.2024 zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra .k. 52C/9/2023 zo dňa 07.03.2024 a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s tou časťou argumentácie žalovanej, v ktorej poukazovala na to, že napriek tomu, že súd odvíja pasívnu legitimáciu poisťovateľa (žalovanej) od práva poisteného, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky, nevysporiadal sa s jej argumentáciou, že poistený zomrel; nevyhodnotil, aký vplyv na výšku priznanej náhrady mali skutočnosti tvrdené žalovanou, t. j. že dopravná nehoda, pri ktorej bol usmrtený manžel žalobkyne, bola spôsobená neúmyselne osobou, ktorá sama pri nehode zomrela; nereagoval ani na argumentáciu žalovanej, v zmysle ktorej v našom právnom poriadku existuje právna úprava nemajetkovej ujmy, ktorá je analogicky použiteľná aj na prejednávanú vec, a ktorá je upravená v zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj v zák. č. 274/2017 Z. z. - predtým z. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý upravoval výšku náhrady ujmy obetiam usmrteným násilným úmyselným trestným

činom a síce v zákone absentuje metodika spôsobu výpočtu výšky nemajetkovej ujmy, napriek tomu je však súd povinný zvoliť si také kritériá pre ustálenie jej výšky, ktoré umožňujú objektívne stanovenie tejto výšky (Ústavní soud ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14).

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, žalovaného, svedkyne A. J. K., H. C. oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

9.1. Uznesením Krajského riaditeľstva policajného zboru v Trnave, krajského dopravného inšpektorátu diaľničné oddelenie Trnava zastavilo trestné stíhanie vo veci podozrenia z prečinu Usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť A. A. F., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom E. - H., L. XXX/XX tým, že dňa 17.02.2022 v čase o 15:40h došlo na diaľnici R1 smer NR km 4,90, kataster obce Vlčkovce k dopravnej nehode, pri ktorej vodič A. F. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., L. XXX/XX viedol osobné motorové vozidlo zn. Ford Focus EČ: E., pričom menovaný predchádzal nákladné motorové vozidlo Daf-XF105 jazdiace v pravom jazdnom pruhu a v km 4,90 prešiel z ľavého jazdného pruhu do pravého jazdného pruhu a zaradil sa pred toto nákladné motorové vozidlo zn. DAF MPZ „PL“ EČ: OKR-82-YL a následne vodič A. F. z doposiaľ nezistených príčin začal brzdiť, pričom sa pred ním nenachádzala žiadna prekážka v cestnej premávke ani iné motorové vozidlo a vodič nákladného motorového vozidla zn. DAF okamžite zareagoval a začal núdzovo brzdiť no zrážke nedokázal zabrániť, narazil do zadnej časti vozidla zn. Ford, ktoré náraz vymrštil kolmo do ľavého jazdného pruhu, kde došlo k čelnému nárazu vozidla zn. Chevrolet Colorado MPZ: „A“ EČ: W-41267-G do vodičových dverí predmetného vozidla zn. Ford, pričom následkom ťažkých poranení vodič A. F. pri prevoze do NsP zraneniam podľahol a spolujazdec na prednom sedadle vpredu G. H. nar. XX.XX.XXXX trvale bytom E. - M., D. XXXX/XX zraneniam podľahol na mieste dopravnej nehody, požitie alkoholu u vodiča F. bolo zisťované súdnou pitvou, alkohol u ostatných vodičov vykonaný dychovou skúškou s negatívnym výsledkom, pričom dopravnou nehodou vznikla celková škoda na vozidlách 23.000,-€ a na železnom zvodidle 2.000,-€, nakoľko trestné stíhanie podľa § 9 ods. 1, písm. d) Trestného poriadku nemožno začať a ak už bolo začaté nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho.

9.2. Zo sobášneho listu vyplynulo, že žalobkyňa uzatvorila manželstvo s neb. A. G. H. dňa 24.08.2012.

9.3. Podľa úmrtného listu A. G. H., narodený XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX.

9.4. Žalovaná dňa 02.02.2023 oznámila žalobkyni, že podľa Občianskeho zákonníka výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Nakoľko ASP nebolo doručené rozhodnutie určujúce výšku náhrady, podľa ktorého by bola povinná plniť v zmysle § 11 ods. 7 zák. o PZP, ASP sa daným nárokom bude zaoberať po doručení takéhoto rozhodnutia.

9.5. Žalobkyňa predložila lekárske správy :
zo dňa 27.04.2022 z cievnej chirurgie s Dg. I839 bez relevantnej ICHDK
zo dňa 247.05.2022, 29.09.2022 z neurologického vyšetrenia so záverom DG Parestézie LDK, degeneratívne zmeny L s max. L4/5 dla MR L6/22
zo dňa 09.11.2022 , 15.12.2022 z rehabilitačného oddelenia s DG. Lumbalgia vertebrogenens M 54.5, Parestézie LDK, degeneratívne zmeny L s max. L4/5 dla MR L6/22
zo dňa 19.01.2023 z reumatologickej ambulancií s DG. záverom M85.90 porucha hustoty a štruktúry kostí,
zo dňa 18.01.2023 z Kardiologickej kliniky so záverom DG. R002 Palpitácia v dif. Dg.,
zo dňa 03.01.2024 z psychiatrie zo záverom reaktívneho anxiózne- depresívneho stavu, už chronifikovaný F41.2.

9.6. Uznesením Okresného súdu Nitra č.k. 31D/29/2022-45, Dnot 92/2022 zo dňa 02.05.2022 bolo rozhodnuté v dedičskej veci po neb. A. A. F., nar. XX.XX.XXXX, zom. 17.02.2022 s tým, že bola určená hodnota majetku poručiteľa v sume 146.059,67eur, výška dlhov poručiteľa 56.467,69eur a čistá hodnota dedičstva 89.591,98eur.

9.7. Svedkyňa A. J. K. uviedla, že so žalobkyňou sa zoznámili pred 6 rokmi v zamestnaní, sú si vekovo blízke, zblížili sa a zostali kamarátky. Stretávali sa, chodievala k nim domov na Zobor do domu. Stretávala

sa s oboma, mali vzťah ako spriaznené duše, úžasný. Myslela si, že taký vzťah i s ohľadom na odstup veku nemôže existovať. Bola tam úžasná úcta a ako sa dokázali rozprávať. On mal k nej vrúcny vzťah, bolo jej to až zvláštne, že sa môže tak krásne správať. Keď niekde boli so žalobkyňou a spolu telefonovali dokončovala hovor s tým, že „ahoj drahý, papa, ľúbimkam ťa“. Na dome si všetko spolu robili, prikúpili si taký domček, ktorí si prerábali. Žalobkyňa má vzťah k zariaďovaniu ako i ona, keď to spolu riešili, on bol chápavý s tým, že čo jej vyhovuje. Keď jej volala, čo sa stalo, bol to blesk z neba. Je to pre žalobkyňu veľká trauma, mala spriaznenú dušu s ktorou si plánovali veci. Veľa sa spolu rozprávali po večeroch a pokiaľ jej to čas dovoľoval aj u nej prespávala, alebo si telefonovali. V prvých momentoch bývala u synov, potom to už nešlo má i svoju prácu. Ona je pomáhala tráviť čas, chodili na prechádzky, na kávu. Prešli dva roky, stále je to pre žalobkyňu trauma. U nej to bude trvať dlhší čas, kým sa to vylieči, keďže sa hovorí, že čas to lieči. Je to pre ňu stále ťažké. Ak na to príde otázka, plače. Pokiaľ ide o zdravotné problémy vedela, že jej začalo v noci búšiť srdce, chodí na kardio, aby sa zistila príčina. Snaží sa s tým bojovať i cvičením, aby odbúrala stres, je pre ňu dobré, ak je v spoločnosti, zabúda na to, prináša jej to pohodu.

9.8. Svedok H. C. uviedol, že i pre nich bol dosť blízky, mama bola veľmi šťastná, boli spolu veľmi šťastní. Prvé manželstvo nemala šťastné, aj to tak dopadlo. Oni si ho veľmi obľúbili. Tiež im dosť chýba. Chodili spolu lyžovať, i on bol zopárkrát, na turistiku, spoločné výlety. Pokiaľ ide o deti jeho a bratove, jeho deti boli menšie, ale bratove už väčšie. Brali ho ako deda, pravidelne chodili k nim na víkendy, trávili s ním i voľný čas, venoval sa s im ako dedko, a tak ho i brali.

10. Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

10.1. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. (§ 11 Občianskeho zákonníka)

10.2. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka)

10.3. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka)

10.4. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka)

10.5. Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. (§ 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka)

10.6. Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.
Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákonne ustanovuje inak. (§ 4 ods.1, ods. 2 písm. a), ods. 4 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla)

10.7. Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. (§ 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla)

11. Z vykonaného dokazovania a pri aplikácii citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná.

12. Žalobkyňa sa domáha voči žalovanej ochrany pred neoprávneným zásahom do jej osobnostných práv v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrel jej manžel vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§11 a §13 Občianskeho zákonníka) s odôvodnením, že v dôsledku protiprávneho konania neb. vodiča A. F. ktorý bol držiteľom (prevádzateľom) motorového vozidla v čase predmetnej dopravnej nehody a voči ktorému bolo trestné konanie zastavené z dôvodu jeho úmrtia pri dopravnej nehode došlo k úmrtiu jej manžela, čím bolo neoprávnene zasiahnuté do jej osobnostných práv, pričom v čase dopravnej nehody mal neb. A. F. uzavretú poistnú zmluvu o PZP so žalovaným.

13. Pasívna legitimácia žalovaného - neb. A. F. preukázateľne, ako vodič motorového vozidla značky Ford Focus EVČ: E., zavinil dňa 17.02.2022 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej prišiel o život manžel žalobkyne, čoho dôkazom je Uznesenie Krajského riaditeľstva policajného zboru v Trnave, krajského dopravného inšpektorátu diaľničné oddelenie Trnava, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie vo veci podozrenia z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť neb. A. A. F., ktorý predchádzal nákladné motorové vozidlo jazdiace v pravom jazdnom pruh, prešiel z ľavého jazdného pruhu do pravého jazdného pruhu, zaradil sa pred toto nákladné motorové vozidlo a následne z nezistených príčin začal brzdiť, došlo k nárazu do zadnej časti votidla zn. Ford, ktoré náraz vymrštil kolmo do ľavého jazdného pruhu, kde došlo k čelnému nárazu vozidla zn. Chevrolet Colorado MPZ: „A“ EČ: W-41267-G do vodičových dverí predmetného vozidla zn. Ford, pričom následkom ťažkých poranení vodič A. F. pri prevoze do NsP zraneniam podľahol a spolujazdec na prednom sedadle, manžel žalobkyne na mieste podľahol zraneniam. Ustálená judikatúra súdov Slovenskej republiky sa zhoduje v tom, že vodič motorového vozidla, ktorý spôsobil, hoci z nedbanlivosti, dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu fyzickej osoby, zodpovedá za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti blízkych osôb. Konkrétne ide v takýchto prípadoch o zásah do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou blízkeho príbuzného trvalo narušený. Súd dospel k záveru, že pasívna legitimácia žalovaného, ktorý má postavenie poisťovateľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vyplýva z ustanovení § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 4 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

14. Súd poukazuje na rozhodnutia NS SR sp.zn. 1Cdo/214/2019 zo dňa 30.09.2020 „Dovolací súd len zopakuje, že pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v PZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.“; NS SR sp.zn. 2Cdo/234/2018 zo dňa 30.09.2019 „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.; NS SR sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017 „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“; NS SR sp.zn. 8Cdo/177/2018 zo dňa 29.11.2018 „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu

takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.; NS SR sp.zn. 3Cdo/234/2017 zo dňa 17.04.2018 „podľa názoru vec prejednávajúceho senátu treba eurokonformným výkladom pojmu škoda na zdraví - pri súčasnom rešpektovaní súvislostí právnych inštitútov - dospieť k záveru, v zmysle ktorého škodou na zdraví (§ 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z.) je aj citová, osobnostná, psychická (teda nemajetková) ujma spôsobená pozostalým po obetiach dopravnej nehody (§ 13 Občianskeho zákonníka). Uvedený výklad pojmu škoda nepovažuje vec prejednávajúci senát za výklad contra legem (výklad proti doslovnému jazykovému zneniu zákona). Zákaz výkladu contra legem vyjadruje (výlučne) zákaz výkladu smernice v zrejmom rozpore so znením príslušného vnútroštátneho ustanovenia. Pojem „škoda na zdraví“ ale, ako to bolo vyššie uvedené, možno vyložiť extenzívne bez toho, aby pri súčasnom zachovaní cieľov a výsledku sledovaných smernicou došlo k popretiu jeho jazykového vyjadrenia. Taký výklad nesiaha za hranice najširšie možného jazykového významu pojmu. Ak existuje potreba zabezpečiť konformitu konkrétnej vnútroštátnej normy s úniovým právom, je plne legitímne a súčasne nevyhnutné sudcovské vyplnenie „medzier“ (prostredníctvom extenzívneho výkladu), ktoré ostali po nesprávne (neúplne) transponovaných smerniciach. Dovolací súd pripomína, že Súdny dvor v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 vyslovil, že ak umožňuje vnútroštátne právo použitím vlastných metód výkladu vnútroštátne ustanovenie vykladať za určitých okolností tak, že bude možné vyhnúť sa rozporu s inou normou vnútroštátneho práva alebo obmedziť oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia na dosiahnutie tohto účelu a použiť ho len do tej miery, aby bolo v súlade s danou normou, tak je vnútroštátny súd povinný použiť rovnaké metódy, aby sa dosiahol cieľ sledovaný smernicou. Na základe vyššie uvedeného je potrebné uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. treba vykladať tak, že poistenie zodpovednosti v zmysle tohto zákona kryje (za splnenia ostatných podmienok) aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a títo pozostalí (poškodení) môžu svoje nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody.“ z uvedeného jednoznačne vyplýva pasívna legitimácia žalovaného ako i to, že poistenie zodpovednosti podľa zákona č. 381/2001 Z.z. kryje aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a títo pozostalí môžu svoje nároky uplatniť priamo proti poisťovateľovi, obzvlášť tak, ako v predmetnej veci, kde pôvodca zásahu pri dopravnej nehode zomrel. Tvrdenie žalovanej, že vinník dopravnej nehody zomrel, a preto nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné uplatniť voči nemu, súd vyhodnotil ako nedôvodné, pretože vinník dopravnej nehody mal uzavretú poistnú zmluvu na motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda u žalovaného, a aj keď tento vinník pri dopravnej nehode zomrel, v čase vzniku škodovej udalosti, t.j. dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 17.02.2022, toto poistenie trvalo. Navyše zákon č. 381/2001 Z.z. ponecháva poškodenej právo, voči komu si uplatní svoj nárok na náhradu škody, môže tak urobiť priamo voči poisťovateľovi, prípadne voči poisťovateľovi aj poistenému. Tým, že poistený zomrel, žalobkyňa uvedené zákonné oprávnenie využila a svoj nárok si uplatnila voči žalovanému ako poistiteľovi.

15. Aký vplyv na výšku priznanej náhrady mali skutočnosti tvrdené žalovanou, t. j. že dopravná nehoda, pri ktorej bol usmrtený manžel žalobkyne, bola spôsobená neúmyselne osobou, ktorá sama pri nehode zomrela - „V danom prípade treba mať na mysli, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. pokrýva čo najširší okruh ujmy, ktoré vzniknú v súvislosti s dopravnými nehodami, ktorého zmyslom je poskytnúť poškodenému možnosť dosiahnuť náhradu za utrpenú škodu či nemajetkovú ujmu, a tiež aby aj prevádzkovateľ vozidla mohol využiť prospech z odplatného poistenia zodpovednosti za ujmu vyvolanú relatívne nebezpečnou činnosťou, ktorou je prevádzka cestného motorového vozidla. Poisťovateľ subjekt, ktorý je zo zákona povinný za zodpovednú osobu plniť poškodenému vtedy, ak sú splnené zákonom stanovené podmienky. Poistným plnením sú hradené iba tie ujmy, za ktoré zodpovedá vodič alebo prevádzkovateľ vozidla. Medzi právom poškodeného na náhradu vzniknutej ujmy voči škodcovi

(tu náhrady škody na zdraví v širšom kontexte, t. j. vrátane náhrady nemajetkovej ujmy spôsobnej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode) a špecifickým právom poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu (§ 15 zákona č. 381/2001 Z. z.) je totiž potrebné dôsledne rozlišovať. Plnenie poisťovateľa poskytnuté poškodenému nie je plnením z titulu jeho zodpovednosti za škodu, lebo osobou zodpovednou za škodu spôsobenú poškodenému je poistený; toto plnenie má charakter poistného plnenia. Poisťovateľ hradí poškodenému nároky vtedy, ak mu vznikol nárok na náhradu ujmy proti škodcovi (vodičovi alebo prevádzkovateľovi vozidla) a uplatnil ich a preukázal voči poistiteľovi. Ide o výraz dôsledného uplatnenia § 11 ods. 7 v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého je poistiteľ povinný bez ďalšieho uhradiť poškodenému všetky ujmy, ak nie je zákonom stanovené inak.“ rozsudok NS SR sp.zn. 7Cdo/52/2022 zo dňa 28.02.2023.
Poistenie má za úlohu ekonomickú ochranu jednotlivcov, rodín, spoločenstiev, firiem či iných subjektov. Poisťovníctvo je založené na tvorbe poistno - technických rezerv, ktoré sa tvoria prostredníctvom výberu a akumulácie poistného od poistených. Z týchto rezerv sú následne poisťovňou vyplácané poistné plnenia. Na základe dohody a za poplatok poisťovňa na seba preberá dohodnuté riziká v dohodnutom rozsahu. V prípade, že nastane poistná udalosť, poisťovňa sa zaväzuje uhradiť poistenému dohodnutú poistnú sumu, v prípade poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa poistenie vzťahuje na následky spôsobené poškodením pri prevádzke motorového vozidla a nie je obmedzené na osobu poistenca. Uvedený druh poistenia je poistením, ktorého existencia je pri prevádzke motorového vozidla povinná v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z.. Poistenie slúži ako prostriedok na prenos rizika zo subjektu, ktorý ho nie je ochotný podstúpiť na poisťovateľa, ktorý je ochotný ho prebrať. Pokiaľ ide vplyv na výšku priznanej náhrady vzhľadom na smrť škodcu - poistenca žalovanej, v tomto smere má súd za to, že takýto výklad nie je správny a odporuje princípom spravodlivosti. Aj keď pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX zomrel i vodič motorového vozidla, ktorý mal zároveň so žalovaným uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, táto okolnosť zánik povinnosti žalovaného plniť nespôsobuje a nemá ani vplyv na výšku priznanej škody. Zákon č. 381/2001 Z.z. ako osobitný právny predpis zánik poistenia zodpovednosti upravuje v ust. § 9. V zmysle tohto ustanovenia poistenie zodpovednosti okrem dôvodov ustanovených osobitným predpisom zaniká aj z ďalších dôvodov presne vymenovaných, medzi ktorými ale smrť poisteného uvedená nie je. Čo sa týka dôvodov ustanovených osobitným predpisom, v odkaze 12 k ust. § 9 sa uvádzajú iba ust. § 800 a § 802 Občianskeho zákonníka. Ani v týchto ustanoveniach smrť poisteného nie je uvedená ako dôvod zániku poistenia. Pri zániku poistenia komplexne upraveného zákonom č. 381/2001 Z.z. preto nemôže prichádzať do úvahy aplikácia ust. § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník. Okrem toho zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 upravuje priamy nárok poškodeného na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. To znamená, že plnenie nie je viazané iba na osobu poisteného. Cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je predovšetkým odškodniť poškodenú osobu, ktorou sa v zmysle článku 1 bodu 2 Smernice Rady 72/166/EHS rozumie akákoľvek osoba oprávnená na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Tento cieľ by nebolo možné naplniť, ak by povinnosť žalovaného plniť závisela len od toho, či vodič, ktorý bol zároveň aj poisteným pri dopravnej nehode zomrel alebo nie. K takýmto úmrtiam v cestnej premávke dochádza pomerne často, a preto nemožno pripustiť, aby z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla neboli uspokojení tí poškodení, ktorým síce bola spôsobená majetková alebo nemajetková ujma prevádzkou motorového vozidla, avšak osobou, ktorá dopravnú nehodu neprežila. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená smrť manželovi žalobkyne mal so žalovanou uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla i v čase dopravnej nehody. Keďže smrťou osoby zodpovednej za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nedochádza k zániku poistenia a povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej je opodstatnený a smrť vinníka nehody i keď išlo o neúmyselné konanie nemá vplyv na výšku náhrady.

16. Právna úprava nemajetkovej ujmy, ktorá je analogicky použiteľná aj na prejednávanú vec, a ktorá je upravená v zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj v zák. č. 274/2017 Z. z. - predtým z. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý upravoval výšku náhrady ujmy obetiam usmrteným násilným úmyselným trestným činom - pokiaľ žalovaný poukazoval pri výške nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby aj na rozsah

odškodnenia podľa zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 1. januára 2018), tento zákon, pokiaľ ide o výpočet odškodnenia, poukazuje na primerané použitie ustanovení osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri škode za zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka. Ust. § 444 Občianskeho zákonníka zakladá originálne právo na jednorazové odškodnenia pozostalých, ktoré im vznikne za nemajetkovú ujmu v prípade usmrtenia blízkej osoby. Rozsah odškodnenia je daný stanovením absolútnych súm, na ktoré pozostalým vzniká nárok, ak preukážu existenciu príbuzenského, či iného obdobného pomeru s usmrtením, a to bez ďalšieho dokazovania, pričom v nadväznosti na zák.č. 274/2017Z.z., ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy. Táto úprava je však natoľko paušálna, že ju nemožno považovať za vyčerpávajúce riešenie daného problému a nevylučuje, ak jednorazové odškodnenie nie je dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu na osobnostných právach, aby sa dotknuté osoby domáhali ďalšej satisfakcie podľa ustanovení na ochranu osobností (rozhodnutie NS ČR 3OCdo/1577/2009). Pokiaľ teda poškodená sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy podľa ustanovení na ochranu osobnosti nad rámec rozsahu odškodnenia, ktorého výpočet a výšku konkrétne predpokladajú zákony o obetiach trestných činov (zák.č. 274/2017 Z.z.) a o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (zák. č. 215/2006 Z.z.) nemožno vylúčiť, že náhrada nemajetkovej ujmy bude prevyšovať výpočet odškodnenia predpokladaný týmito zákonmi. (rozsudok KS Prešov sp.zn. 22Co/11/2021 zo dňa 17.03.2022, KS Banská Bystrica sp.zn. 15Co/35/2020 zo dňa 08.07.2020).

Vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu nie je výslovný dôraz na posudzovanie náhrady nemajetkovej ujmy v kontexte ďalších právnych predpisov, upravujúcich obdobnú problematiku (napr. zákon č. 274/2017 Z.z.), ako je tento dôraz kladený na rozhodovanie o nemajetkovej ujme podľa zákona č. 514/2003 Z.z. V rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/188/2021 zo dňa 26.10.2023 NS SR uviedol: „Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolali zásahy do týchto oblastí súkromného a rodinného života, je nepostačujúce (paušálne) prirovnanie s inými, i keď obdobnými prípadmi a už vôbec nie kategoricky odvíjať výšku nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla od výšky sumy odškodnenia obetí trestných činov určenej zákonom 274/2017Z.z. Odborná spisba považuje určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody od rozsahu odškodnenia podľa zákona o obetiach trestných činov za argumentačné tendencie, ku ktorým uvádza, že zákon 274/2017Z.z. ustanovuje pevnou sumou výšku odškodnenia v prípade spôsobenia smrti v dôsledku trestného činu na 50-násobok minimálnej mzdy (§ 12 ods. 2 zákona 274/2017 Z.z.), ktorú možno z osobitných dôvodov primerane znížiť (§ 14 zákona 274/2017 Z.z.). Odvíjať rýdzo súkromnoprávne nároky od verejnoprávnych predpisov, ktorými na seba štát dobrovoľne preberá záväzok odškodnenia pri najzávažnejších zásahoch do osobnej a telesnej integrity (a ktorého výška závisí výlučne od "nastavených parametrov sociálneho štátu")), nie je presvedčivé, ani spravodlivé. Vzhľadom k verejnoprávnemu charakteru osobitnej regulácie sa nejaví ako vhodné preberať verejnoprávnu konštrukciu odškodňovania do rýdzo súkromnoprávnych vzťahov. Zákonom 274/2017 Z.z. na seba štát preberá záväzok kompenzovať dôsledky spôsobené trestnou činnosťou iných subjektov. V danom prípade pri odškodňovaní pozostalých obetí dopravnej nehody nie sú prítomné také spoločné znaky, ktoré by zdôvodňovali analogickú aplikáciu tejto maximálnej výšky odškodnenia na rýdzo súkromnoprávne vzťahy medzi sekundárnou obeťou a pôvodcom protiprávneho zásahu. Navyše, záväzok štátu uhradiť obetiam trestných činov určitú peňažnú čiastku, je len podporným mechanizmom a nevylučuje súkromnoprávny nárok na náhradu voči skutočnému páchateľovi ako pôvodcovi zásahu v rozsahu, v akom nebol pokrytý poskytnutou sumou zo strany štátu. Poškodenej osobe preto zákon 274/2017 Z.z. nebráni uplatniť si zvyšnú sumu náhrady za nemajetkovú ujmu priamo voči porušiteľovi. Považovať tak sumu odškodnenia v zákone 274/2017 Z.z. za akýsi horný limit nemajetkovej ujmy vo všeobecnosti nemožno považovať za správne. Vzťah medzi sekundárnou obeťou a škodcom by sa mal spravovať iba súkromnoprávnymi pravidlami určenými k jeho regulácii a výška náhrady by mala byť ustanovená podľa zákonných kritérií vykladaných spôsobom, aby bol čo najviac dosiahnutý cieľ týchto zákonných noriem (Trojčáková, V.: Určovanie výška náhrady nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí, IN: Súkromné právo č. 3/2020. Príspevok je súčasťou riešenia projektu VEGA č. 1/0535/19 „Náhrada nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí pri usmrtení blízkej osoby“.) S citovaným právnym názorom sa vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu stotožňuje a na základe neho vyvodzuje, že nie je daný dôvod k analogickej aplikácii ustanovení zákona 274/2017 Z.z. na náhradu za citovú ujmu pozostalých obete dopravnej nehody.“ K námietke žalovanej, že súd má prihliadať aj na výšku odškodnenia, ktoré je poskytované pozostalým v súvislosti s úmrtím ich blízkej

osoby v dôsledku úmyselného násilného trestného činu zák. č. 271/2017 Z.z. súd uvádza v zhode s vyššie vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu SR, že nie je daný dôvod k analogickej aplikácii ustanovení týchto zákonov na náhradu za citovú ujmu pozostalých obete dopravnej nehody. Súd sa nestotožňuje ani s názorom žalovaného, že analogicky je možné prihliadať pri náhrade nemajetkovej ujmy na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Tento zákon totiž upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ako aj zodpovednosť územnej samosprávy za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy. Zák. č. 514/2003 Z.z. nerieši náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahov do súkromia a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby.

17. Výška náhrady – v prípade neoprávneného zásahu do práva na súkromie, kam spadá aj právo na rodinný život, úmrtie blízkej osoby predstavuje nezvratné zničenie rodinných väzieb tvoriacich základ súkromného života pozostalých. Následky takého zásahu nikdy nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, keďže žiadna takáto forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na primerané vyváženie, či zmiernenie vzniknutej ujmy na rodinnom živote, ktorý je stratou rodinného príslušníka navždy a definitívne poznačený. Pri rozhodovaní o rozsahu nároku je dôležité posudzovať rozsah a intenzitu ujmy na osobnostných právach a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 OZ). „Výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nie je limitovaná a upravená zákonom, čo do presného vyčíslenia nároku, či úplnosti kvalifikačných kritérií. Vychádzajúc tak zo zákonnej úpravy §13 OZ i súdnej praxe (napr. Najvyšší súd SR 3Cdo/137/08, 4Cdo/15/2003, 3Cdo/106/2012, 4Cdo/171/2005, 5Cdo/126/2007, 7Cdo/180/2012, 3Cdo/19/2018), pri stanovení rozsahu nemajetkovej satisfakcie je potrebné zohľadniť požiadavku spravodlivého zadosťučinenia za utrpené ujmy v závislosti od intenzity a následkov na osobnostných právach poškodených, ako i to - prihliadajúc na princíp proporcionality - aby sa priznaná finančná čiastka s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu nestala prostriedkom majetkového obohatenia a súčasne nepôsobila na zodpovedný subjekt likvidačne. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, keď suma priznávanej peňažnej satisfakcie má plniť účel kompenzácie pre obete zásahu, zohľadňovať životnú úroveň krajiny, nemá vybočovať z právnej tradície a má zohľadňovať sumy priznané v porovnateľných konaniach. Niet sporu, že jedným zo základných princípov poskytovania spravodlivej ochrany práv pri rozhodovaní a odškodňovaní nemajetkovej ujmy je zohľadnenie rozsahu odškodnenia priznávaného v obdobných prípadoch, ktorý vychádza z princípu „rovnakých“ rozhodnutí v podobných veciach tak, aby medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady existovala úmernosť. Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že pre určovanie výšky náhrady za porušenie osobnostných práv, musí byť zohľadnená výška náhrady priznávaná za telesné zranenie, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných trestných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady za telesné zranenie alebo násilné trestné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko)“. (rozsudok KS Košice sp.zn. 2Co/117/2020 zo dňa 12.08.2021).
Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje slovenský právny poriadok žiadne obmedzenia, zakotvuje taxatívne len dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do intenzity i trvania, tým vyššia by mala byť poskytnutá čiastka peňažného zadosťučinenia) a kritérium okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti na strane pôvodcu zásahu, ako aj na strane postihnutej osoby, napríklad, či a aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu neoprávneného zásahu vyúsťujúceho do vzniku ujmy, či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel).Toto kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), predstavuje široko stanovenú možnosť skúmania uplatnenú vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.
Obe kritériá vo vzájomnej súvislosti poskytujú súdu v rámci voľnej úvahy možnosť pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia v súlade s princípom spravodlivosti a proporcionality prihliadnuť na všetky skutočnosti, výsledkom ktorých bol vznik ujmy. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani odškodniť nedá. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže

súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.10.2012, sp. zn. 4 Cdo 139/2011)

18. V dôsledku dopravnej nehody došlo k úmrtiu najbližšej osoby žalobkyne (manžela a tým k zásahu do jej súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné, bola narušená celistvosť rodiny, žalobkyňa náhle prišla o manžela, ktorý bol súčasťou jej fungujúcej, harmonickej rodiny. V čase dopravnej nehody žila s manželom v spoločnej domácnosti, spoločne športovali, zveľaďovali si svoje bývanie, chodili na turistiku, venovali sa vnúčatám žalobkyne, ktorým neb. manžel žalobkyne sa venoval ako starý otec, trávili spoločné voľné chvíle i s deťmi žalobkyne, vzájomne si pomáhali, pričom v dôsledku úmrtia manžela žalobkyne došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. V danom prípade tak došlo k neoprávnenému zásahu do súkromného a rodinného života žalobkyne, ktorý je chránený ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, bola narušená celistvosť ich rodiny, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Ochudobnenie žalobkyne v citovej oblasti je nenapraviteľné a so vzniknutou ujmou sa bude musieť vyrovnávať celý život.

19. Smrť pri dopravnej nehode je nepochybne jej fatálnym dôsledkom. Strata blízkeho človeka je nesmiernou tragédiou a príčinou obrovského smútku, bolesti a citovej ujmy. Citová ujma v dôsledku straty blízkeho sa nahradiť ničím nedá. Býva spojená nielen so zmenou celkovej životnej situácie, ale aj finančnej situácie, čo je zvlášť znateľné v prípadoch, ak zomretá osoba je živiteľom rodiny, ako tomu bolo aj v okolnostiach posudzovanej veci. Finančná kompenzácia tejto ujmy a ťažké životné situácie, ktoré sú s ňou spojené, môže do určitej miery „uľahčiť“ finančná kompenzácia, na ktorú nepochybne aj v okolnostiach posudzovanej veci žalobkyňa, keďže išlo o stratu osoby jej mimoriadne blízkej, má legitímny nárok, a to tak v dôsledku porušenia práva na ochranu súkromia a rodinného života a tiež v okolnostiach posudzovanej veci žalobkyňa má nárok aj na tzv. postmortálnu ochranu. Dôležitosť práva na život je zakotvená Ústavou SR v podobe článku 15, a teda ani v súčasnosti neexistuje dôvod na týchto prijatých záveroch čokoľvek meniť. Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relutárnej náhrady za nemateriálnu ujmu. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva podľa svojej úvahy v súlade so zásadami právneho štátu v zmysle článku II. Ústavy Slovenskej republiky. V prvom rade súd poukazuje na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd vyjadrenú v čl. 15 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky. Vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Za ním nasleduje ústavou zaručené právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Pri určení výšky náhrady môže byť úvahou súdu aj právna úprava náhrad pre osoby poškodené násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z.z., predtým zákon č. 215/2006 Z. z, podľa ktorej môže odškodné predstavovať 50-násobok minimálnej mzdy (§ 13 cit. zákona), pričom na obdobie roku 2021 bola minimálna mzda ustanovená sumou 623,- eur mesačne. Medzi základné princípy právneho štátu patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, a zásada právnej istoty, ktorá spočíva v tom, že súdy rozhodujú v podobných veciach analogicky, a teda zo samotného skutkového stavu je možné očakávať podobné rozhodnuté ako v iných už rozhodnutých veciach. Rozhodnutia v iných veciach môžu byť v tomto prípade základom úvah pre súd pri posudzovaní výšky finančnej náhrady. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd bral na zreteľ satisfakčnú funkciu priznanej peňažnej čiastky za účelom zmiernenia nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na osobitosti predmetného prípadu v rozhodnutí opísané. Súd poukazuje na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd a fakt, že v akomkoľvek kódexe ochrany ľudských práv, vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Vychádzajúc z medzinárodných dokumentov, ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. z 9. januára 1991, bola Listina základných práv a slobôd uvedená do nášho právneho poriadku. V 2. hlave boli kodifikované ľudské práva a základné slobody rozdelené do dvoch oddielov ako Základné ľudské práva a slobody (čl. 6 až 16) a politické práva. Predmetné práva boli inkorporované aj do Ústavy SR a sú integrálnou súčasťou ústavného systému Slovenskej republiky. V zmysle predmetnej listiny ľudských práv, sú základné práva do nášho právneho poriadku inkorporované ako základné ľudské práva a slobody v druhom oddiele Ústavy SR. Súd na základe diskrečnej právomoci mal za to, že katalóg základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele druhej hlavy Ústavy SR je usporiadaný podľa spoločenskej hodnoty a vážnosti. Súd v zmysle voľnej úvahy a kritérií ďalej opísaných (proporcionalita ochrany jednotlivých práv, pravidlá vyplývajúce zo zákona č. 215/2006Z.z.o obetiach trestných činov, komparácia obdobných prípadov) v danom prípade mal za to, že ochrana každého z ľudských práv zakotvených v jednotlivých článkoch 15 až 25 Ústavy SR, je hodná ochrany pri jeho porušení v rozmedzí

od 0,- eur do 3.000,- eur, pričom každé z práv podľa jeho vyššej spoločenskej hodnoty umiestnené podľa priority ochrany v čl. 15 až 25 Ústavy SR, svojou pozíciou znásobuje náhradu nemajetkovej ujmy (ako príklad súd uvádza, že pokiaľ ochrana života je v spoločenskom rebríčku na najvyššej pozícii, t.j. v Ústave SR na 11. mieste uvedených základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele kategorizovaných vzostupne, tak náhradu priznanú v rozsahu 0,- eur až 3.000,- eur súd násobí krát 11). Na základe voľnej úvahy v zmysle špecifických okolností daného prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy, kedy hodnotenie závažnosti vzniku ujmy zákonodarca ponecháva na uvážení a odôvodnení súdu, ktorý je viazaný vymedzenými kritériami v zmysle ustálenej judikatúry, mal za to, že je v jeho kompetencii moderovať náhradu pri 3.000,- eurovej hranici podľa nižšej závažnosti vzniknutej ujmy v rozmedzí do 1.000,-eur, vyššej závažnosti v rozmedzí od 1.000,-eur do 2.000,-eur a v tých najzávažnejších prípadoch ako je napríklad zásah, ktorý je predmetom tohto konania v rozmedzí od 2.000,-eur do 3.000,-eur. Nakoľko ochrana života je tou najvyššou chránenou spoločenskou hodnotou mal za to, že neoprávnený zásah do života a zdravia je možne vyčísliť kumulovane ako to bolo uvedené maximálne v hodnote 11 (na najvyššej 11. pozícii) x 3.000,-eur, a teda v maximálnej výške 33.000,-eur. Aj keď nie je možné objektívne kvantifikovať hodnotu života v peniazoch, nakoľko nie je možné vytvoriť žiadnu metodiku, nejedná sa o odborné medicínske posúdenie a jedná sa iba o posúdenie dopadov ujmy do osobnostnej sféry pozostalého, v zmysle rebríčka uvádzaných ľudských práv a zásad slušnosti súd považoval za zásah do života adekvátnu náhradu v maximálnej výške 33.000,-eur. Súd v zmysle voľnej úvahy mal za to, že bol oprávnený priznať náhradu v zmysle § 15 OZ v maximálnej možnej miere vo výške 33.000,-eur. Za uplatnený nárok v zmysle § 11 OZ žalobkyni súd priznal v uvádzaných intenciách sumu 20.000,-eur z titulu zásahu do súkromia a rodinného života, pri svojom rozhodnutí posudzujúc vek pozostalej a usmrtenej osoby. Súd mal za to, že zohľadniť vek je potrebné z perspektívy, ako je prežívaná strata usmrtenej osoby u dospelej osoby vo veku žalobkyne, kde neb. manžel bol zamestnaný prispieval do rodinného rozpočtu a žalobkyňa sa na neho spoliehala i finančne, ale aj citovo, nakoľko mali medzi sebou veľmi úzke a láskyplné vzťahy. Strata manžela bola pre ňu bolestivá, traumatizujúca a frustrujúca, čoho dôsledkom bola i preukázaná strata váhy a návštevy lekára. Strata osoby, na ktorej bola pozostalá závislá, sa určite negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Účelom náhrady nie je reparácia celej majetkovej ujmy, ale výhradne zmiernenie jej následkov.
Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy využil aj komparatívnu metódu s rozhodnutiami v obdobných veciach, poukazom aj na rozhodnutia v obdobných veciach KS TT v konaní sp. zn. 4Co/658/2014 v prípade smrti manželky priznal manželovi ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 50.000,- eur, v rozhodnutí KS BB sp. zn. 12Co/465/2014 v prípade smrti manžela pozostalej manželke priznané 35.000,-eur, v rozhodnutí KS TT sp. zn. 11Co/116/2013 súd priznal manželovi 20.000,-eur, rozhodnutie KS BB sp. zn. 14Co/6/2018, pozostalej manželke priznaná náhrada 40.000,-eur, Okresný súd Malacky zo dňa 16. augusta 2021 č. k. 32C/67/2019-275, pozostalej manželke priznaná náhrada 35.000,- eur a Okresného súdu Revúca sp. zn. 5C/3/2021 zo dňa 28. apríla 2022 pozostalej manželke priznaná náhrada 20.000,-eur.

20. Súd teda v konečnom dôsledku žalobe žalobkyne čiastočne vyhovel a zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 20.000,-eur.

21. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Podľa § 262 ods. 1 a 2 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu strán sporu. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, nakoľko mala úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška priznaného plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, ktorú žalobkyňa nemohla nijako predvídať. Preto má žalobkyňa voči neúspešnému žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovanú k povinnosti nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).